

TEGOROCZNY BUDŻET jak zmora duszą trzy specjalne obciążenia.

Czy wyborcy przestaną wybierać oczajduszów?

Nowy wywiad z marszałkiem Piłsudskim.

Pan Prezes Rady Ministrów, Marszałek Józef Piłsudski przyjął w dniu 27-ym bm. redaktora naczelnego „Gazety Polskiej” p. Bogusława Miedzińskiego i udzielił mu wywiadu, który podajemy poniżej w całości:

— Po dwutygodniowej przerwie pozwolę sobie znowu zapytać Pana Marszałka o bieg Jego pracy, jako Szefa Rządu.

— Proszę Pana, cały właściwie jestem teraz w budżecie, który musi być ułożony na rok przyszły — i zaledwie drobna cząstka siebie mogę poświęcić na co innego.

Bo — wie Pan — z budżetem jest jedna bleda coroczna. Bleda ta polega na tem, że rząd musi przewidzieć dochody państwowe na rok następny, żeby dopasować się do nich ułożyć wydatki. Za dawnych, przedwojennych czasów, sprawę tę prowadzono inaczej: spokojnie latano niedobory nie czem innym, jak pożyczkami — tak, że zadłużenie państwa rosło z dnia na dzień, a przynajmniej z roku na rok. Teraz ten „nietrywialny” sposób budżetowania nie idzie: budżetować trzeba zaczynać od dochodów. Ta zaś praca jest mocno utrudniona nie przez co innego, jak przez terminy składania budżetu. Przewidywać trzeba dochody po przeżyciu zaledwie jednego półroczia, gdyż zaraz w październiku konstytucyjnie trzeba składać budżet. Ponieważ zaś dochody państwa u nas, jako w kraju rolniczym, właśnie są największe w końcu roku kalendarzowego, — przewidywania te muszą być bardzo chwiejne i naturalna tendencja stała się aż nadto ostrożne obchodzenie się z dochodami.

Pewnie, że zupełnie spokojnie można byłoby przenieść obowiązek składania budżetu na czas po grudniu, kiedy zostaje do skończenia roku budżetowego jeszcze trzy miesiące. Wtedy przewidywania mogły być oparte na mniej chwiejnych podstawach, a zatem bardziej rozsądne. To też zawsze mnie dziwiła dziwna taktyka sejmowa, która w stosunku do budżetu chce dla pracy Sejmu nad budżetem zająć pół roku, rozciągając swoją pracę w sposób Panu zresztą znany, bez żadnej sprawności technicznej — szukając u rządu jedynie pieniędzy, pieniędzy, pieniędzy dla siebie. Ten system przedłużania prac sejmowych nad budżetem najczęściej zmusza ludzi rozsądnych do pracy na chybiłku do pracy banalnej, tak aby, że tak powiem, naprawić budżet dopiero przy jego wykonywaniu. Co do mnie to odrazu wprowadziłem dla Rządu mus podawania budżetu dopiero w samym końcu października — t. zn. przedłożyłem możliwość podziału budżetu o jeden miesiąc. Wprowadziłem również drugi zwyczaj: wykorzystywania praw Prezydenta do odłożenia debaty sejmowej nad budżetem jeszcze o 1 miesiąc, tak aby budżet wyglądał przyzwolęnie, niż może wyglądał wtedy, gdy przewidywania dochodów opierały się na jakiejś „zgadywance”.

Jeżeli zaś dodać do tego biurokratyczny system w stosunku do budżetu, jaki dzięki temu powstaje — to powiem Panu, że dla istnienia u nas, jako zwyczaj: że zaraz po uchwaleniu budżetu bez przeżycia nawet dwóch tygodni do świadczenia, zaczyna się praca nad nowym budżetem. Przyczem zaczyna się już nie od dochodów ale od wydatków, które w tym wypadku ulegają 4 — 6 miliardów 1 cały rok trwa praca nad obciążaniem budżetu wydatkowymi. System ten, tak śmieszny sam w sobie, przeczy właśnie głównej zasadzie, że budżet musi być ułożony według dochodów, a nie według wydatków.

Praca nad przełamaniem tych śmiesznych i nonsensownych zwyczajów i obyczajów, wyrzniętych na tle naszego chorego parlamentaryzmu, nie jest, proszę Pana, łatwą pracą. Raz kiedyś — pamięta Pan — udało mi się ja przełamać do pewnego stopnia, robiłem to jednak na gwałt i w popiechcinę. Teraz zaś pracuję nad tem z całą powagą, choć nie mam czasu tych dodatkowych stron, jakie były w owe czasy, gdyśmy już wyżytkiwali polityczkę, która była w obieg.

— Czy natomiast nie będzie w tym roku ułga to, że nowy Sejm zbierze się dopiero w grudniu?

— Oczywiście — dotychczasowy okres budżetowania przedłuża się tym razem o cały miesiąc. Natomiast wielkim utrudnieniem dla zakończenia budżetu jest czas dość ciężki gospodarczo, w którym mamy do czynienia i który całkiem nie jest podobny do tego okresu, kiedyś mieliśmy w rozporządzeniu wielkie sumy pochodzące z pożyczki. Powiem Panu odrazu, że rok budżetowy niechytnie zamknemy bez deficytu. Ale osłabienie to można jedynie dzięki bardzo uciążliwej pracy nad osiągnięciem celu: bezdeficytowego budżetu.

Przy wszelkich analizach naszego budżetu tegorocznego, które dotychczas uczyniliśmy przy pomocy

Pana Ministra Skarbu, dochodzę zawsze do tego samego wyniku: że nad naszym tegorocznym budżetem, jak zmora ciąży trzy specjalne obciążenia. Pierwsze obciążenie, proszę Pana, polega na niezwykle trudności zrobienia budżetu produkcyjnego, a nie „przeładanego”, t. zn. ściśle gażowym. Trzeba Panu dobrze pamiętać dla zrozumienia tej strony rzeczy, że wydaliśmy dzięki pożyczce amerykańskiej zgórą 135 milionów na podniesienie płacy urzędnikom 135 milionów więcej — wydane z pożyczki — obciąża potem budżet normalne, bezpożyczkowe. W roku przyszłym, gdy dochody państwa doszły do nieznanej poprzednio wysokości i przekroczyły 3 miliardy, dochody ze zwykłych źródeł ten nadmiar pokryły, tak, że rok przyszły budżetowy wytrzymał nawet wszystkie szkody, które nam zrobili mrozy w zaprzestaniu zimie, a które jednak dochodziły do 70 milionów. Natomiast w tym roku już to obciążenie nadzwyczajnie silnie daje się we znaki budżetowi.

Dodam do tego, że to powiększenie o 135 milionów zrobiono wbrew moim doradcom i wbrew moim chęciom, gdyż ja już wtedy ostrzegałem przed podobnie nierozsądnym naszerowaniem na przód z gażami. Coprawda, w owe tłuste lata sądzono, że się uda przeprowadzić podwyżki podatkowe, które umożliwiłyby wyłączenie budżetu tak nadmiernie wyrosłego. Lecz jak Pan wie, Sejm spokojnie, po swojemu, zafatował sprawę, podwyższając uchwałami dochody i czyniąc w ten sposób budżet zupełnie koniecznym i całkiem niezdatnym do wykonania. Podwyższano więc dochody celne, które akurat spadają; podwyższano dochody monopolowe, które akurat się zmniejszały; podwyższano dochody z kolei, która dochodów nie daje. Jednym słowem, robiono z budżetu jakieś hocki klocki, czyniąc realnie tylko podwyższenie wydatków na Sejm, t. j. na panów posłów — zgodnie zresztą z zasadą, że za uchwalenie budżetu trzeba dać pieniędzy, pieniędzy, pieniędzy i do kieszeni panów posłów. W ten sposób pobożne zamiary Rządu spłyły na niczem, a obciążenie pozostało w całej sile.

Drugim obciążeniem naszego budżetu tegorocznego jest t. zw. interwencja na ceny żywności, która kosztuje miesięcznie od 3 do 3,5 milionów, co rocznie daje około 40 milionów dodatkowego wydatku. Nie dość tego — jest i trzecia dziura dość duża — w związku z wyłożoną pracą nad opianowaniem zjawiska bezrobocia. Prawda, że ta praca dała jednak w rezultacie bardzo wielkie zwycięstwo, gdyż liczba bezrobotnych spadła w ciągu ostatnich miesięcy więcej niż o 100.000, spadając prawie do czasów normalnych. Ale że to kosztuje, to kosztuje.

To są, proszę Pana, trzy obciążenia budżetu, bardzo silne i bardzo utrudniające dojście do głównego celu: bezdeficytowego budżetu. Niechytnie na mnie spada łatwiejsza praca, niż na pana Sławka łatwiejsze dlatego że stojmy obecnie przed trzema miesiącami, niż były miesiące letnie. Jednak praca nad naprawą szkód, zrobionych za lat ubiegłych nie jest wcale łatwa. Gdy zaś wrócę do budżetowania przyszłego roku — to główną kwestią, nad którą zastanawiać się teraz ciągle muszę, jest określenie globalnej sumy, którą budżet się zamknie. Dotąd nie jestem zupełnie pewien na czem się zatrzymam. Chciałbym odłożyć tę chwilę na dalszy nieco termin, skracając w ten sposób przeprowadzenie budżetu w detalach. Pragnąłbym przytem bardzo, żeby nonsensowny październikowy termin dla budżetu został w jakikolwiek sposób zniesiony; aby można było budżet składać dopiero w styczniu — i aby można było zmusić Sejm, do umiędzielnienia w przyszłości pracy nad budżetem. To jednak, jak Pan rozumie, zależy od tego, czy wyborcy przestaną wybierać oczajduszów, płatnych fałdeków i ludzi, którzy mają jechnąć do Warszawy dlatego, aby być „nadzorem i nadprezydentem, nadkonduktorem i nadfinansistą”. W każdym razie powiedzieliśmy Panu, że budżet tegoroczny zamknięty będzie bez deficytu i że tak samo zupełnie postąpię z przyszłym budżetem.

— Tedy Pan Marszałek w ostatnich czasach obciążony był głównie pracą nad budżetem? — No, to Pan się grubo myli. Jesteśmy przecie po czterech tygodniach skończonych okresu wyborczego i moja praca nad szanownymi byłymi posłami ustać nie może. Przedewszystkiem zanotować muszę ogromną swoją radość, że szanowność idzie mniej więcej w ten sam sposób, jak ja bym sobie życzył i to — mogę Pana zapewnić — bez żadnego nacisku z mojej strony.

Bo jeszcze raz Panu powtarzam, że to dziwaczne pojęcie zupełnej bezkarności panów posłów sięgające tak daleko, że żaden z nich nie może być ścigany sądowo nigdy i w żadnym wypad-

ku, ba — nawet dochodzenia sądowe nie są dozwolone w stosunku do nich — że zjawisko to, tak nieciekawe i nikczemne, musi przedewszystkiem obrażać poczucie sprawiedliwości, nie mówiąc już o stałej demoralizacji coraz bardziej zwiększającej się w tej uprzywilejowanej grupie ludzi. Demoralizacja ta od czasu istnienia Polski tak się powiększyła a panowie posłowie tak się rozbestwili, że ja, gdy przyszedłem do władzy, postawiłem sobie za zadanie rozbić tę aberrację myślową panów posłów, jakoby mieli prawo kpić z praw, z przywilejów i ze wszelkich norm cenowych przez ludzi. Dlatego też zakupiłem wyraźnie ze wszystkich płaszczyków, w które ci panowie chcą ubierać swoje nieciełe postępowanie. I jeżeli czego żałuję, to niestety powolności w procedurze sądowej, która może nie nadążyła za krótkim terminem, wyznaczonym na „karności” panów posłów. Lecz przynajmniej te niechajne stworzenia wysiedzą się należycie w więzieniu; nauczą się może trochę dyscypliny stosowanej do nich i może trochę tej durnej aberracji myślowej panowie „pyskacze” zagubią.

Zresztą, proszę Pana, te dwa tygodnie przepracowałem też nie ja sam jeszcze zjawiskami, związanymi z panami posłami. Jak Pan wie, panowie posłowie, którzy byli urzędnikami państwa, mają prawo do powrotu do służby państwowej natychmiast po zakończeniu swojej jakoby „służby” w sejmie. Panowie ci, naturalnie, jako uprzywilejowani, wracając do służby, nie chcą służyć wcale, pobierając jednak odpowiednio uposażenia; jeszcze raz: pieniędzy, pieniędzy, pieniędzy — tem bardziej, że im się nie chce prowadzić dalej swoje nieciełe życie, a zatem kandydować raz jeszcze. Sytuacja zaś wytwarza się taka, że posady, które ongiś ci panowie zajmowali, są zajęte i jakoby państwo wtedy powinno dla tych byłych urzędników i byłych posłów razem, wyrzucić z posad ludzi, na rzecz panów, którzy nie chcą pracować; albo też wyszukać fikcyjne posady, na których ci panowie nie będą pracować, a jednak pobierać gaże. Takich panów okazało się do 40. I panowie ministrowie wraz ze mną mieli sporo pracy nad tymi dokuczliwymi jegomościami. Wybraliśmy jednak jako tako, nie obciążając jak dotąd skarbu więcej, niż tylko jednodzielną ceną gaży. Ten więc haniebny proceder t. zw. b. posłów rozciąga się, jak Pan widzi, we wszystkich dziedzinach życia państwowego — od wzięcia aż do ciepłej posady. I nad tem wszystkim szef gabinetu musi pracować. Niech mi Pan wierzy, że pracuję jak najgorzej dla b. panów posłów, żeby przynajmniej nieciełość życia takich ananiasów wylazła na zewnątrz.

Komu się szczęście uśmiechnęło?

V-ta klasa.

Siedemnasty dzień ciągnięcia.

75.000 zł. na Nr. 83697.	10.000 zł. na Nr. 162650.
50.000 zł. na Nr. 152522.	po 5.000 zł. na Nr.: 23334 61097 107387 202910
25.000 zł. na Nr. 57568.	po 3.000 zł. na Nr.: 3716 24070 76769 84893
10.000 zł. na Nr. 162650.	110815 159034 173053 208193.
po 5.000 zł. na Nr.: 23334 61097 107387 202910	po 2.000 zł. na Nr.: 10864 14143 14251 16902
po 3.000 zł. na Nr.: 3716 24070 76769 84893	12255 38830 46416 61837 73293 87444 100552 111039
110815 159034 173053 208193.	123014 162854 172047 198656 201150.
po 2.000 zł. na Nr.: 10864 14143 14251 16902	po 1.000 zł. na Nr.: 215 419 4616 8943 33772
12255 38830 46416 61837 73293 87444 100552 111039	50399 61703 81190 95200 114325 122195 134339
123014 162854 172047 198656 201150.	146474 169651 179907 185844 195670 197203 199099
po 1.000 zł. na Nr.: 215 419 4616 8943 33772	207659.
50399 61703 81190 95200 114325 122195 134339	po 600 zł. na Nr.: 1006 3059 10544 11077 11832
146474 169651 179907 185844 195670 197203 199099	19596 28882 34326 34653 38429 51923 53043 62265
207659.	71376 79758 87684 92150 96912 105703 105969
po 600 zł. na Nr.: 1006 3059 10544 11077 11832	112186 134595 169231 170082 183145 183819 186179
19596 28882 34326 34653 38429 51923 53043 62265	189919 189430 190651 203864.
71376 79758 87684 92150 96912 105703 105969	po 500 zł. na Nr.: 75 890 1523 2283 2886 5317
112186 134595 169231 170082 183145 183819 186179	10172 13080 14619 16948 18337 19605 19681 22550
189919 189430 190651 203864.	25970 28609 32452 33952 36265 36916 37536 38116
po 500 zł. na Nr.: 75 890 1523 2283 2886 5317	38522 40743 41750 42715 44407 46659 48294 48312
10172 13080 14619 16948 18337 19605 19681 22550	50619 51099 52112 54904 55273 57261 57378 57861
25970 28609 32452 33952 36265 36916 37536 38116	60070 61642 65326 65965 68231 68838 73339 75057
38522 40743 41750 42715 44407 46659 48294 48312	75718 75910 77020 78255 78842 79614 80776 83225
50619 51099 52112 54904 55273 57261 57378 57861	83654 84353 84557 89392 92620 93190 93814 94102
60070 61642 65326 65965 68231 68838 73339 75057	96166 99922 100501 102022 103991 107602 109230
75718 75910 77020 78255 78842 79614 80776 83225	110525 113837 115490 118424 118444 120820 121084
83654 84353 84557 89392 92620 93190 93814 94102	121116 122846 124186 127176 127347 127554 129994
96166 99922 100501 102022 103991 107602 109230	131964 132572 134195 134565 134815 136156 136374
110525 113837 115490 118424 118444 120820 121084	137499 138755 139445 142723 150439 150469 152416
121116 122846 124186 127176 127347 127554 129994	153055 156337 156757 157868 158579 160182 164712
131964 132572 134195 134565 134815 136156 136374	164980 166270 166863 169719 171004 173445 175789
137499 138755 139445 142723 150439 150469 152416	179121 180979 184553 186745 188825 189469 190959
153055 156337 156757 157868 158579 160182 164712	193771 194796 194955 196855 199781 200021 201065
164980 166270 166863 169719 171004 173445 175789	202882 203597 203602 205695.
179121 180979 184553 186745 188825 189469 190959	
193771 194796 194955 196855 199781 200021 201065	
202882 203597 203602 205695.	

Ogłoszenia drobne.

ZAGINĄŁ kwit kaucyjny, wydany przez Elektrownię Łódzką na imię Aleksandra Fajnera, ul. Nawrot 36.

Z POWODU wyjazdu do sprzedania natychmiast 2 urządzenia kina objazdowego. Cena przystępna, ul. Nawrot 11, oficyjna, m. 19.

SKLEPIK oraz budka z węglem do sprzedania, ul. Wrześnińska 7.

PRZYBLAKAŁ się pies zwyczajny, maści białej, głowa żółta. Za zwrotem kosztów można odebrać, Odyńska 12, Chojna.

JOZEF Kiełczewski, zgubił legitymację, wydaną w f. l. K. Poznańskiego.

BUDKA z węglem do sprzedania oraz mieszkanie i magiel, Piaseczna nr. 13.

WYJEZDZAJĄC sprzedam dywan sełenny, maszynę Singera, szylidy i drobniactwo domowe, Abramowskiego 30, m. 13.

BUDKA z węglem, owocarnia i mieszkanie do odstąpienia z powodu wyjazdu, Nowo-Senatorska 8.

2 LUSTRA trematano sprzedam, 11 Listopada 52, II piętro, m. 14.

DO SPRZEDANIA mleczarnia i skład węgla, ul. Kilińskiego 174.

SPRZEDAM oficynę z pół placem rogowym. Cena przystępna. Władomości, ul. Niecała 29 w Chojnach.

DO WYNAJĘCIA w Chojnach w czystym domu 3 pokoje z kuchnią, 2 pokoje z kuchnią i pokój z kuchnią, ul. Pryncypalna 1.

SAMOTNA, młoda, przystojna, łagodnego usposobienia panna, zarabiająca 100 zł. miesięcznie i mająca własne mieszkanie, dla braku znajomości, pragnie poznać ta drogą mężczyznę do lat 40, szlachetnego dobrego wychowania rzemieślnika, lub na posadzie w celu matrymonialnym, Zgłoszenia sub. „Helena”.

OKAZJA — samochód pół wysługo 7-osobowy prawie nowy sprzedam korzystnie. Władomości, Złotowska 73, Piotrowicz.

MALZENSTWO bezdzietne, wyzn. katol., przyniósł dziecko na wychowanie. Oferty do „Echa” dla „Malżenstwa”.

ZARAZ do odnalezienia 2 umeblowane pokoje z utrzymaniem lub bez, ew. z użytkownością kuchni, Rudawska 47 m. 2, II p. lewy front, Tramwaje 6, 9, 16.

KURSY praktyczne wieczorowe jednomiesięczne na samodzielnych buchalterów organizuje z początkiem każdego miesiąca w małych stosownych grupach lub indywidualnie, w. Imroz Buchalteryno - Rewizyjnego, sąd. rej. Kończącym świadectwami dla zadowolonych specjalne kursy praktyczne organizacji i kontroli księgowości oraz sporządzenia bilansów z uwzględnieniem najnowszych ustaw podatkowych. Blizszych informacji 7-9 wieczór, Piotrkowska 183, oficyjna, I piętro.

PRZYBLAKAŁ się pies wilk, do odebrania za zwrotem kosztów, ulica Marysińska 80, Tomczyński.

SAMOCOD marki Essex do sprzedania. Gdańska 82, obejrzeć można od godz. 10 do 13.

IANO sprzedam sypialnię, 8 łóżek i warsztat stolarski, Cegielińska 73, stolarnia.

DO SPRZEDANIA nieruchomości wraz ze sklepem rzeźniczym i warsztatem mechanicznym, urządzeniem Łódź, Kopernika 24, tel. 149 89.

LEKCE muzyki na skrzypcach, mandolinie i gitarze. Opłata zniżona Zielona 23 m. 24 III p.

DENTYSTYCZNY hotel poszukuje i kupie. Oferty sub. „Lekarz-dentysta” do „Echa”.

POTRZEBNA służąca (pierwszeństwo ma sierota) zgłaszać się ul. Bazerna 8 B. Czuparski.

GOSPODINI w sztuce kulinarnej przyjmują zamówienia na bale, wesela i t. p. Oferty do adm. „Echa” pod „Kierownictwem”.

Chorzy na raptury i różne kalectwa!!!

RUPTURY, jako też kalectwa nie wolno zaniedbywać, gdyż skutki dla życia ludzkiego są bardzo niebezpieczne. Ruptura staje się wielką jak głowa ludzka i konewia spowodować może śmiertelne powikłania i zniekształcenia.

Specjalne lecznicze bandaż ortopedyczny gumowy mojej metody usuwają radykalnie najsilniejsze i najniebezpieczniejsze raptury u mężczyzn, kobiet i dzieci. Na skrzywienie kręgosłupa, przeciw tworzeniu się garbów, leczy, gorszy ortopedycznie. Dla skrzywionych nóg i płaskich bolących stóp, wkładki ortopedyczne. Sztuczne nogi i ręce.

Świadectwa pochwalne wystawili prof. uniwersyt. Prof. Dr. R. Baran prof. Dr. J. Marischel, prof. Dr. E. Kielanowski.

Zakład ortopedyczny Spec. I. RAPAPORT ortoped. ze Lwowa, Łódź, obecnie ul. WÓLCZAŃSKA nr. 10, front parter tel. 221-77.

Przyjmuję od 9-1 i od 3-7, osobicie tylko krótki czas.

UWAGA: Osoby iawienie się chorych jest konieczne. Ubezpieczonych w Kasie Chorych m. Łódź przyjmuję.

PODZIĘKOWANIE.

W. Panu Ortoped. Specjaliste J. RAPAPORTOWI, ze Lwowa w Łódź przy ul. Wólczańskiej 10, dziękuję publicznie za udzielone założeń specjalnej bandaża na moją zaszła rapturę, na którą byłem dwukrotnie operowany.

W. Panu Ortoped. Specjaliste J. RAPAPORTOWI, ze Lwowa w Łódź przy ul. Wólczańskiej 10, dziękuję publicznie za udzielone założeń specjalnej bandaża na moją zaszła rapturę, na którą byłem dwukrotnie operowany.

W. Panu Ortoped. Specjaliste J. RAPAPORTOWI, ze Lwowa w Łódź przy ul. Wólczańskiej 10, dziękuję publicznie za udzielone założeń specjalnej bandaża na moją zaszła rapturę, na którą byłem dwukrotnie operowany.

W. Panu Ortoped. Specjaliste J. RAPAPORTOWI, ze Lwowa w Łódź przy ul. Wólczańskiej 10, dziękuję publicznie za udzielone założeń specjalnej bandaża na moją zaszła rapturę, na którą byłem dwukrotnie operowany.

Zima się zbliża

Zaopatrujcie się z awczasu w reszki towarów zimowych i białych

w KONSUMIE

PRZY

WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE

Otrzymacie tam również po niezwykle niskich cenach ubrania sportowe, zawodowe, białe damskie i męskie, stołowe i pościelowe, materiały wełniane, trykotaż, obuwie, naczynia kuchenne, towary kolonialne i t. p.

P. p. urzędnikom państwowym i komunalnym, będącym członkami kooperatyw i stowarzyszeń udziela się dogodnego kredytu.

MAGIEL od sprzedania, ul. Orla 9. KUPIE magiel używany w dobrym stanie. Władomości w administracji.

KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA ŁÓDŹ - PIOTRKÓW

Autobusy na powyższej linii odchodzą do Piotrkowa o każdej pełnej godzinie od 8-jej rano do 20 w wiecz. ze stacji autobusowej przy ul. Rzgowskiej. L. 85 dojeżdżają 11 i 4. Czas przejazdu g. 1.30 cena 3.50 gr.

DOKTOR

WOŁKOWYSKI

Cegielińska 25. tel. 126-87

powrócił.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Elektroterapia. Leczenie lampą kwarcową.

Przyjmuję od godz. 8 — 2 i od 5 — 9 w niedziele i święta od 9 do 1 w pol.

Dla Pań oddzielna poczekalnia.

WARSZTATY RADIO-ELEKTRO-TECHNICZNE

J. M. Cybart i S-ka

ul. GDAŃSKA 135.

Przeróbki starych radioaparatów na nowoczesne typy.

Ladowanie akumulatorów tylko zł. I.

ZGINELA książeczka wojskowa (Witolda Kaledkiewicza, Odesia Lipowa 82).

MASZYNY do szycia „Bärgera”. Warunki dozwolone. Ceny przystępne. Piotrkowska 82 w podwórzu.

Sądy na zawołanie.

Procesy agitacyjne w Sowietach.

Młodzi sędziowie „Mołda Gwardia” przynosi dużo ciekawych wiadomości o popularnych w dzisiejszej Rosji procesach agitacyjnych.

Wydano nawet specjalny biuletyn, według którego pewna „Kłaczka” oświaty politycznej w Kostromie nad Donem urządziła na zamówienie sądy w miejscach najbardziej zafascynowanych prowincji.

Ciekawy jest fakt, że najdrożej kosztuje sąd nad „chuliganem” sowieckim, za który kosztuje 48 rb. 50 kop., podczas gdy procesy Chamberlaina, Poincarégo i t. p. osobistości nie kosztują się powołaniem wśród publiczności sowieckiej i ze względu na „jałowy temat” kosztują tylko po 20 rb.

Największym popytem na sądy cieszy się natomiast sąd nad żoną, która przeciwstawiła się moralności komunistycznej.

Podłożem tu jest obfita kłaczka, które w Z. S. S. R. sądzisz na porządku dziennym wydzierać się w rodzinach, gdzie jest komunista, a żona, nie należąc do żadnej partii, jest tylko kobietą i matką.

Do tańszych, groteskowych rozpraw sądowych należy m. in. rozprawa sądowa przeciw Harry Peelo'wi, który w Sowietach cieszy się

ostatnio wielkim powodzeniem, będąc symbolem wytworności, polityki zewnętrznej

go, świeckości — wszystkiego słowem, co w Rosji jest zbrodnią.

U progu nowej epoki.

Jak uratować świat z obecnego zamętu?

Wizyta u Rabindranath Tagore'a i Alberta Filene.

Genewa, we wrześniu. (Od wł. kor.) — Korzystając z obecności dwóch wybitnych osobistości w Genewie, stolicy Ligi Narodów, zwróciłem się do nich z tem pytaniem, stanowiącym w naszej dobie zagadnienie o znaczeniu światowym. Osobami interviewowanymi byli: hinduski poeta i mędrzec Rabindranath Tagore i słynny ekonomista amerykański Albert Filene.

Jest rzeczą naturalną, że wobec odrębnych indywidualności zagadniętych, odpowiedzi wypaść musiały różnorodnie, ponieważ każdy rozświetlił to zagadnienie

z punktu widzenia osobistego.

— Poproszę pana o cierpliwość — rzekł mi angielski sekretarz Rabindranath'a Tagore, człowiek wysokiego wzrostu, o rozwichrzonej brodzie i dziecięcym uśmiechu pogodnego filozofa.

„Poeta” jest chwilowo zajęty.

Nikt nie ośmieliłby się okazać natarczywości. Siedemdziesięcioletni Rabindranath Tagore jest nie tylko laureatem nagrody Nobla z 1919 r., lecz chlubą swoich rodaków, ponadto mistykiem, szukającym Boga.

Codziennie długimi godzinami zagłębia się w medytacjach. Wszyscy ludzie Wschodu poją, że to potrafią i należycie oceniają. To mistyczne usposobienie jednak nie przeszkodziło hinduskiemu poecie zostać organizatorem na wielką skalę. Poświęcił systematyczną pracę swoją umysłowemu i duchowemu kierownictwu hinduskiej młodzieży w założonym przez siebie „uniwersytecie świata” (Viswa-Bharati), położonym w „schronisku pokoju” (Santiniketan) na płaskowyżu, oddalonym o sto mil od Kalkuty.

Jakkolwiek Rabindranath Tagore jest zapalonym nacjonalistą, nie uchyla się od skarbów europejskiej kultury. Jest wybitnym poetą w języku angielskim i wielbicielem poezji angielskiej.

Poezja jego jest mistyczna, szukająca Boskiego pierwiastka. Pomimo to nie zatracił nigdy spójni z ludzkością i przyrodą. Zastanawiałem się, dlaczego w obecnym, słonecznym pokoju i pomimo ciepła otulonego w płaszcz.

Rabindranath Tagore jest człowiekiem chorowitym. Głos jego jest ledwie dosłyszalny. Twarz — bardzo blada, ale wielkie, czarne oczy palą się młodzieńczym blaskiem.

— Wszystko wskazuje, — rzekł mi, — że stoimy u progu nowej epoki w historii świata. Duch wszędzie się rozgląda za nowymi drogami. Jednakże nie od polityków

KARABINY Z REFLEKTORAMI.

Ciekawy wynalazek oficera francuskiego.

Na manewrach wojskowych marsze i kontrmarsze odbywały się wprawdzie, jak na woj-

nie, ale ślepe strzały karabinowe i armatnie robiły tylko wielki huk, sędziowie zaś mniej

lub więcej dowolnie, orzekając, która strona ma się uważać za wystrzelaną.

Aby manewrom nadać piętno bardziej realistyczne, na odbytych przed paru dniami francuskich manewrach w północnej części kraju zastosowano wynalazek kpt. Gigona i kazano wojsku celować z karabinów i armat tak, jakby strzelano się ostrymi nabojami, wspomniany bowiem wynalazek pozwala na oszczędzenie, czy strzał ostry byłby istotnie celny.

Do każdego karabinu i do każdej armaty, zaopatrzonej w aparat kpt. Gigona, przynocowa-ny jest na końcu maleńki reflektor z lampą, która zapala się po strzale, wyrzuca promień do-kładnie w kierunku lotu kuli, tak, że z przeciwnych stron można dokładnie ocenić

celność strzału.

Przy obecnych manewrach zaopatrzone w aparat kpt. Gigona tylko pewną liczbę karabinów maszynowych i armat, ale wynalazca twierdzi, że ten sposób da się zastosować do każdego rodzaju broni, przez co manewry będą bardziej interesujące, a orzeczenia sędziów prawie matematycznie pewne.

X:O:X

Siedem stopni do szczęścia.

Oryginalne warunki milionera.

Mister Tomasz Black, milioner kanadyjski, posiada 18-letnią córkę Luizę, która jest przedmiotem

westchnień wielu młodzieńców. Mister Black nie chce jednak aby jedynaczka niepotrzebnie marzyła o młodzieńcach, pragnąc zaś otrzymać dzielnego i zdrowego zięcia, przybił na drzwiach swego salonu następujące ogłoszenie:

Aby uzyskać rękę mojej córki wraz z trzema milionami dolarów, należy przejść 7 prób:

1) Przyszły zięć musi odbyć pieszo w ciągu jednej doby wy-cieczkę 40-kilometrową.

2) Objęzyczny ciężarem 140

funtów musi przeplynać dwie mile angielskie.

3) Na odległość 100 króków winien trafić każdego wróbla w głowę.

4) O północy musi pójść do truplarni i tam spędzić samotnie godzinę.

5) Musi udowodnić, że w ciągu trzech ostatnich lat nie wypił ani kieliszka alkoholu.

6) Musi przynieść świadectwo od trzech wiarygodnych kobiet, iż ma kwalifikacje na

dobrego i czulego męża.

7) Musi pracować w moim

„Konny ślub”.

Ekscentryczna para.

Miasto Los Angeles zdobyło rekord pod względem ekscentryczności zawieranych w niem ślubów.

Przed tygodniem odbył się ślub p. Donalda Harris ze sławną artystką Joan Gray. — Państwo młodzi przybyli na ślub konno i

nie zsiadali z koni w czasie całego ceremoniału ślubnego. Paster Carl Dorrance, będąc również na koniu, zada

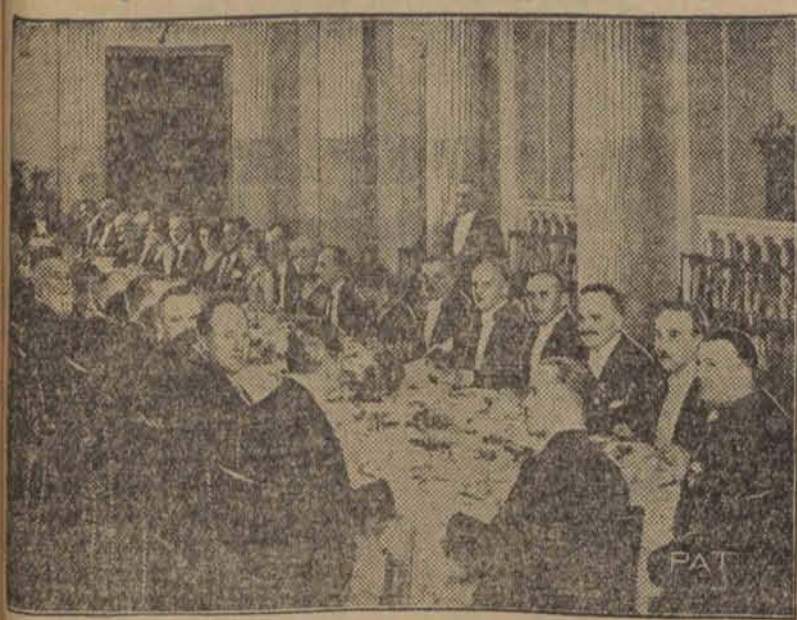
wał pytania i odmawiał modlitwy.

Na kilka dni przed tym „konnym ślubem” odbył się w Los Angeles jeszcze oryginalniejszy ślub. Oto miss Katze Wilson poślubiła p. Gubrick w obecności pastora Sheparda pod wodą.

Państwo młodzi zeszli bowiem do basenu hotelowego wraz z pastorem i tam zamienili pierścionki.

—o:—

Z pobytu ministra Baelsa w stolicy.

Obiad na cześć belgijskiego ministra Baelsa wyfany przez m. in. Janta-Połyńskiego w gmachu min. rolnictwa.

Wygodne mieszkanie w tramwaju.

Oświetlenie elektryczne i telefon.

Na jednej z podmiejskich ulic Rzymu pewien robotnik, nie mogąc znaleźć odpowiedniego taniego mieszkania, wystawił sobie domek z dwóch pokoi. Domek ten jest starym wycofanym z obiegu

wozem tramwajowym.

Właściciel domku nie tylko urządził się wygodnie w owym wozie, ale zaprowadził w nim oświetlenie elektryczne i założył telefon, a na dachu wozu posiada mały ogródek warzywny.

—o:—

Popierajcie przemysł krajowy.

droga do Kota Gajach i nie starczyłoby pani sił. Niech pani będzie rozsądną, pani Ewo. I tak widać, że pani ledwie żyje.

— Dobrze — odpowiedziała z westchnieniem ulgi. Trudno jej było udawać to, czego nie czuła. Stanowczość Flossinga zbiegła się z pragnieniem jej serca.

Mike i Flossing pomaszerali w milczeniu w kierunku północy. Szary krajobraz robił wrażenie czegoś fantastycznego i nierealnego. Stopy ich padały się miękko w gruby dywan popiołu, zaściskającego za-tyglą lawę. Gdzieś niedaleko tego powszechnego grobu wystawały zwłone członki zwierząt, wskazując sztywno ku niebu. Martwego milczenia nie przerywał żaden dźwięk. Mogło się здаwać, że natura wstrzymała oddech, przerażona własnym dziełem.

— Bedziemy musieli powiedzieć, że znaleźliśmy dzwonek, nie gdzie indziej — odezwał się jeden z nich — Flossing. — I im powiem, żeby powtórzyli coś podobnego... Ewa nie powinna się dowiedzieć.

Dotarli do miejsca, gdzie by-

ła Dolina Duchów. Dno rozpadliny wypełniał gruby pokład zastygłej lawy, zielone draperie, osłaniające skalne zbocza. znikły bez śladu, wszędzie leżał popiół. Ale nie tylko to zmiana zaszła w Dolinie. — Tam, gdzie ku niebu sterczała prostopadła ściana, widniało teraz strome zbocze, zaślane rumowiskami. Skala runęła.

— Siedzieli w pieczarze na połowie wysokości tej skały — rzekł drżącym głosem Mike. Flossing nie odpowiedział. — Wskazał w milczeniu palcem na wielkie rumowisko na lewo. Mike poszedł wzrokiem za kierunkiem jego ręki.

Wśród tumanów pyłu, podrywanych przez wiatr, trzepotało coś niebieskiego i czerwonego. Obok sterczała sztywno ręka białego człowieka z palcami za-ściętymi w skurczu śmierci.

Flossing i Mike przedostali się przez przedzielające ich od miejsca katastrofy kamienie, blazdy i zaburzony.

Tak. Znaleźli oboje: Erygidę i Daigntona — a raczej to, co z nich zostało — zmiażdżonych między dwiema ogromnymi ska-

wanych poza wszelkie ludzkie podobieństwo...

Mike odwrócił się ze zgrozą w oczach. W niewielkiej odległości leżały różne resztki, pochodzące z zapasów w pieczarze — skrupy potłuczonych naczyń, sprasowana puszcza z brzośkwiniami, kawał starego worka...

Flossing podniósł worek i przykrył nim umarłych.

— Worek i popioły — zaśmiał się zgrzytliwie Mike.

Flossing miał twarz siną i zlaną potem...

Mike przypomniał sobie nagłe słowa Tinki:

— Bóg kiedyś go skarze. — I pomimo, że wzdrgnął się sam na swoją mściwość, podziękował Bogu, że pozwolił mu zatłwić wpięty z lo-trem osobiste porachunki.

— Słuchaj, Flossing — rzekł. — No?

— Czy wiesz, co ja myślę?

— Nie, idjoto!

— Ze stosunki tutejsze za-

gnatwały się tak okropnie, że

naprawdę nie było innej rady

jak zniwieżyć wszystko i za-

cząć znów od początku. Tak

myślę.

— A ja myślę, że to uderze-nie butelką w głowę pomiesza-ło ci rozum. Ot, co! Chodźmy już stąd!

— Czy znasz opowiadanie Chestertona o generale, który wystawił swoich ludzi na bezna-dziejnie niebezpieczeństwo w tym celu, aby zatuszować po-pelnione przez siebie morder-stwo?

— Co u diabła — zaczął z pa-sją Flossing, lecz nasunęło mu się spostrzeżenie, że okropność działań na ludzi w różny spo-sób. On naprzykład miał gwał-towną ochotę kłąć. Mike najwi-doczniej doznał chwilowego po-mieszenia zmysłów.

— Więc jak to było z tym ge-nerałem? — zapytał uprzejmiejszym tonem.

Och, niema o czym mó-wić! Tylko zapamiętałem z te-go opowiadania jedno zdanie: „Gdzieś schował liść w le-sie”.

Przyszło mi do głowy, ile małych, prywatnych tragedii musiało utonąć w tej wielkiej, powszechnej... Ty powiesz pa-ni Ewie?

(Dokończenie nastąpi).

HUBERT S. BANNER.

Przedruk wzbroniony.

KRWAWE KOŁO.

Przekład autoryzowany

61)

— Grayne — porządny chło-dziec — rzekła Beryl — ale mnie do niego nie ciągnęło... Słuchaj, może nam już czas w drogę? Puść mnie. Mogę iść.

— Niech Bóg broni — odparł wśród pocałunków Mike. — Przeniosę cię w triumfie.

— Nie mów im jeszcze nic — rzekła błagalnie Beryl. — Po-czekajmy. Nie wypada oznaj-miać o własnym szczęściu tym, których spotkało nieszczęście.

Słowa jej przypominały mu powiedzenie Ewy z owego wie-czoru po obiedzie w bungalowu Daigntonów, kiedy to wy-dała mu się taka dziwna i mis-tyczna:

„Las nawet w przededniu śmierci uśmiecha się i myśli o jutrze. I nawet kiedy zginie pod potokami lawy, nie przestaje buszczać soków”.

Jak się one sprawdziły! Po-

śród śmierci i zniszczenia trium-fowała młodość i miłość. Przed dojściem do krawędzi, pocało-wali się jeszcze raz, najzupeł-niej nieświadomi egoizmu swej wielkiej radości.

— Idę szukać Daigntona — rzekł półgłosem do Mike'a Flos-sing, gdy uciła wrzawa wzo-jemnych, ogólnych powinszo-wań. — Ty zostań z paniami.

— Nie. Idę z tobą.

— Jeżeli chcesz, dobrze, ale nie mów im, dokąd idziemy. — W razie czego byłby kłopot z Ewą i w dodatku, ponieważ ta przekłeta dziewczyna była z nim razem... Chodźmy... Po-czekajcie tu, niewiasty, niedługo wrócimy — zawołał do kobiet.

— Czy panowie idą szukać Hugona? — zapytała, biegnąc za nimi Ewa. — To i ja pójdę.

— Nie pozwalam — zapro-testował Flossing. — Czekaj nas

Echa ze stolicy.

Życie Warszawy w kilku wierszach.

Dnia 28 bm. rozpoczęło się w Warszawie „tydzień nauki chodzenia”, który trwać będzie do 5 października włącznie. Na wszystkich skrzyżowaniach wymagane będzie w tym czasie przebieżenie przez chodnik, którego montaż prowadzony jest intensywnie i ukończony będzie w końcu jesieni roku bieżącego.

W pierwszych latach (w r. 1924 i 1925) uruchomienia dorozek na mochodowych w Warszawie, obroty dzienne takowe często sięgały 100 zł. Od tego czasu rozpoczęła się spadek zarobków. Obecnie obroty nie przekraczają przeciętnie 30 zł dziennie i jest o 50 proc. niższy od obrotu w roku przeszłym.

W r. b. budżet brukarski wydziału technicznego wynosił 4 i pół miliona zł. Wobec drożyzny materiałów i stale wzrastających cen surowca, nie można było wybrukować tych ulic, co przed kilkoma laty. Budżet brukarski na r. 1931 - 32 jest mniejszy, niż na rok bieżący. Nie wyniesie on więcej, niż 3 miliony zł. W ramach tego budżetu nie da się dokonać większych robót. Suma ta prawdopodobnie użycia będzie na uporządkowanie ulic na przedmieściach, nieposiadających bruków.

W najbliższych dniach teatr „Qui pro Quo” rozpoczyna 12-ty rok pełnego sukcesów istnienia. Szeregi ulubieńców Warszawy wznowią w tym roku: p. Marja Modelewska, znakomita artystka teatru Polskiego, p. Leo Fuks, p. Z. Ślaska, urodziwa artystka teatru łódzkiego oraz p. W. Rychter, śpiewak. Prócz nich zawsze wierni „starej budzie” — Henka Ordonówna, D. Kalinówna, Stefania Górka, Z. Terne, Z. Olechnowicz — Dymaszyn, Fr. Jarczyński, A. Dymaszyn, L. Lawiński, E. Minowicz, Konrad Tom, Taciągierski oraz chóraliści. Kapelmistrz nadal będzie p. Iwo Wesby, dekoratorem p. Gawełski. Inauguracyjny program pod wielomównym tytułem „Zjazd centromiechu” zapowiada się interesującym.

Rok akademicki w szkole głównej gospodarki wiejskiej rozpocznie się 1-go października. Zbawienie w kościele Zbawiciela. Wykłady rozpoczną się o godz. 8 rano dnia następnego, 2 października.

Kierownictwo robót przebudowy...

„Adwokat” na czele bandy złodziejskiej.

Zdemaskowany fałszerz dowodów osobistych.

Z Wilna donoszą: W swoim czasie na gruncie wileńskiego znany był niejaki Suszkiewicz, podający się za adwokata, a w rzeczywistości pokątny doradca, którego właściwym zawodem było nabieranie wieśniaków, udających się do p. „adwokata” po radę. P. „adwokat” miał się wcale nieźle aż do chwili, gdy się o wszystkim dowiedziały władze

wyższej średnicowej spodziewa się, że w jesieni roku bieżącego, będzie można ustalić już ruch pociągów roboczych z prawego na lewy brzeg Wisły przez nowy most kolejowy, którego montaż prowadzony jest intensywnie i ukończony będzie w końcu jesieni roku bieżącego.

KRATCZKI.

SZNUREK W BULCE.

PRZYJĘCIE Z PRZESZKODAMI.

Dawniemi czasy, gdy na rogu ulic stał jeszcze stojkowy, a za jego plecami czekał kozak na możliwość pohlania po ulicach miasta, onem czasie higiena była czystym wymysłem i nieznanym przesłaniem. W sklepie, piekarni, cukierni czy restauracji mogło być brudno gdy tylko stojkowy, rewirowy, czy przystawki dostali po kilka rubli w łapę. I ludzie żyli i robili dobre interesy, myśli i szczerki figlarnie przelatywały z kąt w kąt, właściciele takich zakładów chwalili sobie życie, ludziska przeklinali i jakoś tam się żyło.

I gdy dzisiaj władze żyją czy stości, gdy nikt nie chce już brudnych bulce, ani spożywać zleżka przyrządzonych kawałków, niektórzy właściciele piekarni buntują się na nowe porządki, aśka, że dawniej było brudno i ludzie też jedli i żyli i umierali, że co komu może zaszkodzić kawałek myśli w chlebie. Od tego jeszcze nikt nie umarł.

IMIENINY.

W dniu 27 czerwca r. b. Władysław Janiczek zamieszkały przy ulicy Piwnej urządził z racji imienin luźne imieninki. Kopił odpowiednie ilości czystej i ukraplanej, ponadto na zakąskę przeforsował był salceson, było węgierskie sałami, szynka, krajana i siekana. A w piekarni Joska Finkera kupił chleb i bułki.

Przyjęcie było wesołe, zjawili się w mieszkaniu Janiczeków kuzyni, znajomi i krewni, Józef Maglak, Michałina Surowiecka, Zygmunt Surowiecki, Boleław Gdalewicz i inni.

Zaczęto, jak Pan Bóg przekazał od czołowej i śledzika. Siostra Janiczekowej Józefa Maglak z napytaniem upatrzyła sobie tłusty kawałek śledzika, do niego zaś wybrała rumianą bułeczkę. Ugrzyła jeden kęs i nagle zrobiła się czerwona, a bułka stanęła jej w gardle.

Zrobiło się zamieszanie. Zaczęto...

20 teatrów w Warszawie.

Czy nie zawiele?

Z Warszawy donoszą: Pomimo ustawicznych narzekania na „ciężkie czasy” i kryzys teatralny — obecny sezon w stolicy pozostaje pod znakiem tworzenia się nowych teatrów i teatrzyków.

W obecnej chwili łączna ilość teatrów muzycznych i dramatycznych oraz teatrzyków — wynosi w Warszawie przeszło dwadzieścia, a ciągle do wydziału prasowo-widowskiego Komisarjatu Rządu napływają nowe podania o koncesje na widowiska teatralne.

Najbliższa przyszłość wykazuje, czy to nie jest jednak za wiele na Warszawę.

Oszust w roli restauratora.

Nieudany występ w sklepie radiowym.

Z Poznania donoszą: Do firmy M. K. przybył do składu aparatów radiowych przy ul. Wrocławskiej 30 pewien jego móz, podający się za restauratora Wojniczka z Barcinia, w celu kupna aparatu radiowego. Po dość długich próbach wybrał on wreszcie aparat za cenę 1600 zł.

Po wyborze przystąpił do omówienia warunków zapłaty, a mia nowicie zaproponował wpłacenie 500 zł. gotówką oraz pokrycie na lożności wkłosem z podpisami pp. Menzla i Minichowskiego z Damasławka. Właściciel firmy zgodził się na powyższe warunki. Gdy przyszedł jednak do zapłaty rachunku, okazało się, że klient ma tylko 50 zł. Prosił więc, aby p. W. wydał mu aparat za tę sumę i wkłosem, a na brakującą sumę chciał wystawić akcept. Tran zakaże jednak nie dostać do skutku i klient opuścił sklep. Wreślił jednak po 3 min. i oświadczył, że może dać mu gotówkę 150 zł. Właściciel składu, podejrzewając oszustwo, aparatu nie wydał i po prosił klienta, aby przyszedł następnego dnia.

Po wyjściu klienta p. Włodarczyk zatelefonował do Banku Ludowego w Damasławku, prosząc o opinie o żyrcie i akceptancie. Bank wydał o nich doskonałe referencje. Mimo to p. Włodarczyk zadzwonił jeszcze do obu twórców panów i dowiedział się, że żaden

z nich podobnego wkłosa nie posiadał. W dalszym ciągu p. Włodarczyk połączył się z urzędem P. P. w Barcinie, gdzie dowiedział się, że restauratora Wojniczka w Barcinie nie ma. Wobec tego p. Włodarczykawiadomił o wszystkim policję w Poznaniu.

Następnego dnia w składzie przebywał od rana tajny agent policyjny. Około godz. 11 przyszedł do składu jakiś jegomość, jak się później okazało, współlokatora Wojniczka, aby obejrzeć aparat. Równocześnie zadzwonił do składu na urząd policyjny w Barcinie. P. Włodarczyk musiał więc pójść do aparatu, gdzie udawał, że rozmawia z klientem. W południe przyszedł drugi współlokator, który trafił na moment zmiany agenta i policjantów, którzy, „wyuczawszy pismo noszące, zrzęcznie odegrali rolę klientów. O godzinie 2 min. 30 zajął przed skład samochodem restaurator i wzbraniając się początkowo wejść do środka, prosił, aby mu wyniesiono radioparat do samochodu. Dla zabawienia jednak pewnych formalności wysiadł w końcu z samochodu i w tej samej chwili został aresztowany.

Jak się okazało, był to znany policji poznańskiej i poszukiwany od 2 lat oszust, niejaki Jan Andrzejewski. Przy aresztowaniu znaleziono szereg fałszywych dokumentów.

Soltys utonął w... butelce.

Defraudant przed sądem

Z Piotrkowa donoszą: Przez sześć lat od roku 1922 do roku 1928 soltysen wsi, kolonii i osady miłynarskiej Kaczka oraz osad Piekło i Brenica powiatu rawskiego, był Herman Ernst. W maju 1928 roku Ernst pośpiesznie wyjechał z siedziby gospodarstwa, zwołany został z stanowiska soltysa, przekazując je Adamowi Zeleskiemu i wyproszonych restauracja i nocnych lokalach.

Niebawem jednak tajemnica wyszła najaw. Przed paru miesiącami dokonano zachwalej kradzieży w plebanii w Bujwidziskach. Po przeprowadzeniu dochodzenia policji udało się zatrzymać zachwałych złodziei, wśród których znalazł się i „eks-advokat” Suszkiewicz.

W toku dalszego dochodzenia zostało ustalone, iż Suszkiewicz stał na czele bandy złodziejskiej, która operowała na prowincji. Hersh bandy złodziejskiej został wówczas osadzony w więzieniu na Łukiszczach, gdzie znajduje się i obecnie w oczekiwaniu na zasłużoną karę.

Ala gdy wyszła najaw jedna z spraw, wykryły się i inne. Niedawno agencji policji śledczej zatrzymali niejakiemu Matuśka, który wylegitymował się szlasoną książeczką wojskową.

Podczas badania zatrzymanego Matuśka zeznał, iż szlasoną książeczkę wojskową nabył od Suszkiewicza. Przeprowadzone w tym kierunku dochodzenie ustaliło, iż Suszkiewicz rzeczywiście zajmował się oprócz złodziejstwa, fałszowaniem dowodów osobistych i książeczek wojskowych, w które zaopatrzona była i cała jego banda złodziejska.

—:0:—

wadził się w niewiadomym kierunku.

Składając swój urząd Ernst oddał swemu następcy — tylko przekazy płatnicze na rok 1923 nie nie wspomniawszy o zaletach, jakie mógł mieć za czas swego urzędowania. Po ulotnieniu się Hermana Ernsta okazało się, że nieuczciwy soltys od dłuższego czasu przywłaszczal sobie

pieniądze gromadzące otrzymane tytułem podatków, wobec czego urząd gminy Lubochina skierował sprawę o defraudację soltysa na drogę sądową, kierując do Piotrkowskiego Urzędu Prokuratorskiego odpowiednie doniesienie.

Na skutek rozesłanych listów gończych policja ujęła Ernsta we wszy Zagórzycze pow. łęczyckiego i przekazała go piotrkowskiemu władzom sądowym, które osadziły go do sprawy w areszcie prewencyjnym.

Ekspertyza buchaltaryjna ksiąg i dochodzenie w kierunku ustalenia wysokości sumy zdefrudowanej wykazały, że Herman Ernst przywłaszczal sobie 481 zł. 74 gr., otrzymywał tytułem komunalnych podatków drogowych, 335 zł. 37 gr. otrzymanych tytułem państwowego podatku gruntowego i 611 zł. 26 gr., pobranych tytułem podatków gminnych, czyli ogólna suma zdefrudowana wynosiła 1428 zł. 37 gr.

Ernst cieszył się opinią nalogowego pijaka, który miał pilnować interesów soltystwa, zakładał za często do butelki. Stanawszy przed Sądem Okręgowym w Piotrkowie pod zarzutem sprzeniewierzenia pieniędzy podatkowych, jako urzędnik, Herman Ernst skazany został na sześć miesięcy więzienia z zaliczeniem aresztu zapobiegawczego od kwietnia b. r.

—:X:—

Gigolo w gmachu Temidy.

Namiętne tango i jego skutki.

Z Warszawy donoszą: Z uderzeniem godziny dziesiątej, na lśniącej posadzce pierwszorzędnej restauracji w Alejach Jerozolimskich zjawia się on, żywy manekin, platynotancerz „mały Gigolo”.

Ubrany w czarny nieposzlakowany smoking i lakierki. Z kamiennym spokojem na matowej, bladej twarzy, kłania się lekko fordanserce i zaczyna tańczyć.

Nikt go nie zna, nikt nie wie jak się nazywa, a przecież zna ją go i lubią tu wszyscy: goście, kelnerzy, orkiestra. Nazywają go poprostu słowami piosenki — „mały Gigolo”.

Zwykle tańczy ze swą stałą partnerką, mizerna, chuda panią Franą, czasem raczy przetańczyć z nim piękną nieznajomą panią z pośród gości. Tak też było owego wieczoru. Stół nr. 3 zajęli jacyś państwo, o bardzo

zamożnym wyglądzie.

Ona piękna, smukła, o czarnych, palających oczach. On — starszy poważny pan.

Po kolacji ona zapragnęła przetańczyć modne tango. Dyrektor zakładu przedstawił fordansera i zaczęły się plasy. Piękna pani dziwnie jakoś przyciskała się do tancerza. — „Gigolo” tańczył jak zawsze „zimno” i spokojnie. Po jednym tangu nastąpiło drugie, aż wreszcie zmęczona pani usiadła przy swym stoliku.

— Uś, Moryc — szepnęła do towarzysza — ty masz pojcie jak on słodko tańczy ten Zy-golo...

— A kto ma lepiej tańczyć jak nie taki magik, taki gigolak.

Czy on ma inne zmartwienie, czy on ma protesty? Ale gdzie jest twoja kolia, gdzie? — Uś, szlak mnie trafi, kto cię ukradł? kto? napewno ten szmonek baletnik. Policja! wołać policję!

Zrobił się szalony gwałt. Przybyli przedstawiciele władzy. Kolia nie znaleziono. Mały „Gigolo” powdrował jednak do komisariatu.

Nie tłumaczył się nawet wtedy, tylko po bladej twarzy spływały mu dwie duże łzy.

W miesiąc później stanął przed sądem grodzkim. — Na sprawę zjawili się oboje państwo Maurycostwo Zaks i wobec sądu uroczyście

przeprosili tancerza p. Wiktora Zaniewskiego, gdy kolia znalazła się tegoż jeszcze wieczora, zacepiona wśród koronek i haftów desou. Sprawę umorzono. I znowu mały gigolo tańczy całą noc, milczy całą noc, nie lśniącej posadzce restauracji w Alejach.

— Która godzina? — Niestety, nie udało mi się dzisiaj nigdzie zwać zegarka.

J. H.

Oszustwo w grze.

W wspaniale urządzonych salach londyńskiego Picadilly Club z ust do ust podawano sobie wiadomość, że w sali gry idzie partja jakiej nie pamiętano od czasu założenia klubu.

Przy jednym stoliku siedzieli zapracieni siebie lord Burrel i mr. Gibson. Już od dłuższego czasu nie było na stole pieniędzy w gotówce, ponieważ już podczas pierwszego kwadransa po rozpozycji gry powędrowały do kieszeni mr. Gibsona. Z tego powodu lord Burrel wyjął z kieszeni książeczkę czekową i wystawił kolejno przegrane sumy na czekach. O ósmej wieczorem zaś lord Burrel poprosił partnera o chwilęckiej cierpliwości, wynotował kilka cyfr na arkuszu papieru, złożył je i oświadczył, że nadal czeków wystawiać nie może, ponieważ wystawione dotychczas zupełnie wyczerpały jego konto bankowe w wysokości 250.000

funtów st. Gotów był jednakże jako dalszej stawki użyć swego yachtu z najbardziej nowoczesnym urządzeniem, a w razie dalszej przegranej — sześciopiętrowego pałacu na ul. Westminster, wszystko według urzędowej oceny. Mr. Gibson lekkiem skinieniem głowy przyjął to do wiadomości.

Niepowodzenie w grze nadal przesyłowało lorda Burrela: przegrany w dalszym ciągu.

Punktualnie o ósmej i trzy kwadransie lord powstał z miejsca i grzecznie zwrócił się do mr. Gibsona:

— Wybacz pan, lecz nie posiadam już żadnego majątku w nieruchomościach, a stąd przetrwać muszę grę, która do ostatniej chwili była dla mnie bardzo miłą rozrywką.

Wywrzaski to, mój zamiar się oddalił, gdy mr. Gibson podszedł do niego i rzekł zlekka wzburzonym głosem:

— Lordzie, chciałbym udzielić panu sposobności do rewanżu. Przedstawyżstkiem jednak, zaim zrobić panu dokładne co do

tego propozycje, wyznać mu muszę, że już od lat kocham jego małżonkę.

Lord Burrel ze zdumieniem spojrzał w oczy mr. Gibsona.

— Proszę mi wierzyć — pospiesznie dokończył mr. Gibson, że zawsze szanowałem pańskie prawa i nigdy nie wyraziłem lady Burrel swoich uczuć. Wyznać jednak muszę, że za największe szczęście życia swego pożytywałem bym możliwość nazwania jej swoją własnością. Gotów jestem postawić odrazu wszystko, co wygram od pana, jeśli pan wzmian jako stawkę wyznaczy — swoją małżonkę.

Lord Burrel kiwnął głową i wyrzekł tylko dwa wyrazy:

— All right!

Następnie zasiadł przy stoliku — i przegrał.

— Mr. Gibson, — rzekł, powstając z krzesła, — żona moja punktualnie o godzinie dwunastej będzie u pana. Skłonił się grzecznie i wyszedł.

Członkowie klubu, którzy dotychczas szepem tylko komuni-

kowali sobie poszczególne fazy tego zajścia, obecnie, tworząc grupę, żywo rozprawiali o sensacyjnych szczegółach, starając się ustalić w domysłach, co lord pocinie po tych niesłychanych stratach.

Większość panów nie rozeszła się jeszcze, gdy o 9 i pół kamerdyner lorda Burrela drżącym głosem doniósł telefonicznie prezowski klubu, że pan jego przed kilku minutami wystrzelił w okroń położył koniec swojemu życiu.

O dziesiątej zgłosił się do klubu posłaniec z listem do prezesa, który odrazu poznał na kopercie pismo nieszczerliwego lorda. Z wzruszeniem otworzył kopertę i przeczytał co następuje:

„Wielce szanowny panie prezesie i drogi przyjacielu, „Gdy odbierzesz ten list, już żyć nie będę. Nie chciałbym, by moi przyjaciele i koledzy klubowi upatrywali przyczynę mego kroku w marnych sprawach materialnych.

„W chwili, gdy przegrałem ca-

ły swój majątek, zakończyłem grę z całym spokojem i zimną krwią, jakiej wymagały naley do każdego dzentelmena wogóle, a lorda Burrela w szczególności.

„Przynajmniej jednak muszę, że proponuje mr. Gibsona zagrania o moją żonę przyprawiła mnie o bicie serca.

„Jakiż wspaniale możliwości otwierały się przede mną. Gdy partner mój rozdawał karty, Miałem Boga goręco: „Boże, u-czyń łaskawie, bym partję tę przegrał. Ta strata bowiem wynagrodziłaby mnie stokrotnie za wszystkie inne straty — więc: nawet: ta przegrana stałaby się dla mnie wielką wygraną!”

„Zajrzałem do kart i serce moje przejęła trwoga. Ujrzałem z przerażeniem, że miałem w ręku wspaniałą kartę, zapewniającą mi nieomylną wygraną. I wówczas rozpaczę podsunęła mi myśl złowroga: Zaczęłem grać umyślnie z nieuczciwością nowiej szan, aby przegrać, pomimo dobrej karty, jaką miałem w ręku.

„I powiodło się! Odechnąłem z ulgą i opuściłem salę klubową

jako człowiek, dla którego świat nowe, cudowne życie!

„Wtem... wtem, panie prezesie, odsłoniła mi się rzecz straszna: oszukiwałem swego partnera! Skoro, mając w ręku najlepszą kartę, starałem się przegrać, umyślnie, popełniłem oszustwo w grze.

„I to właśnie jest przyczyną mego samobójstwa. Bawiem przysięgam, że nie będę więcej grał i umiesz za rzecz naturalną, że lord Burrel z chwilą skonstataowania oszustwa w grze, zły dla mnie może.

„Wobec tego, że już wspaniałą ką wymierzylem sobie sprawiedliwość, upraszam zarząd klubu o wykreślenie mnie z listy członków, nie bacząc na moje wielkie przetrwanie, ponieważ myśl ta jest dla mnie bardzo bolesna.

„Przesyłam panu i wszystkim moim przyjaciółom serdeczne pozdrowienia oraz wyrazy szlachetnego współczucia dla mego nieoczekiwanego partnera, mr. Gibsona.

Lord Burrel.

T. L. M.

SPORT

Lwów — Łódź.

Niepewne składy.

Dziś, jak wiadomo, odbędzie się z okazji jubileuszu dziesięciolecia LZOP-u mecz między miastowy Lwów — Łódź. Skład reprezentacji Lwowa podaliśmy w ub. tygodniu, wobec

ostatnich wyników ulegnie on prawdopodobnie pewnym zmianom. Zapowiedziane przez prasę zawody Liga północna — Liga południowa zostały odwołane.

Sport w kilku słowach.

(—) Dwaj zawodnicy Hakoahu łódzkiego Presser i Fleischer, byli gracze drużyny lwowskiej, którzy w ubiegłym sezonie występowali w Łodzi opuścili przed kilku dniami Łódź, udając się na stałe do Lwowa.

(—) Ostateczny skład reprezentacji Łodzi na zawody z Łodzi o pu-

har przedstawia się następująco: Domański, Młaczynski, Ziemian, Szaller, Cebulak, Nowakowski, Wyplawski, Nawrot, Przędziecki, Pazurek, Jozefik. Jak widzimy skład reprezentacji Łodzi oparty jest na graczech drużyny Legii.

17 nagród pieniężnych dla ciulaczy

za wytrwałe oszczędzanie pieniędzy.

Hasło krzewienia oszczędności wśród młodzieży szkolnej, racjonalnego przez grono działaczy społecznych z dr. Stanisławem Skalskim na czele, znalazło należyty odzwierciedlenie wśród dzieci w wieku szkolnym.

„Kola ciulaczy” na gruncie łódzkiej zawiązały się w roku szkolnym 1925-6, posiadając 3 szkół z 2.300 uczniami. Z roku na rok liczba szkół i uczniów należących do kół ciulaczy powiększała się stale i już w roku szkolnym 1929-30 do kół ciulaczy należało 122 szkoły z liczbą 36.826 uczniów, przyczem wpływają za rok ten ze sprzedaży znaczków w Zbiornicach szkolnych wyniosły 66.874 złote 20 gr.

Młodzież szkolna oszczędza coraz chętniej, dowodem czego fakt, iż Robotniczy Bank Spółdzielczy który przyjmując wypłacone znaczkami oszczędnościowymi karty ciulaczy wydał w ubiegłym roku szkolnym 45.213 kart. Mimo iż zainteresowanie kółami ciulaczy wzrasta zarząd Robotniczego Banku Spółdzielczego w porozumieniu z Komitetem Krzewienia Oszczędności w szkole, na czele którego stoi dr. Skalski, celem zachęcenia ciulaczy szkolnych do wytrwałości w oszczędzaniu i kapitalizowaniu uciulanych sum wydaje nagrody wytrwałym ciulaczom. Nagrody wydaje Robotniczy Bank Spółdzielczy z funduszu własnych przyznaje zaś te nagrody specjalna komisja.

Skład tej komisji stanowią przedstawiciele władz szkolnych, nauki, zarząd banku, komi-

tetu krzewienia oszczędności w szkole i „Kola Ciulaczy”.

Nagrodę może otrzymać uczeń lub uczennica, który ciulacz systematycznie przez trzy ostatnie lata posiada na książeczce wkładowej Robotniczego Banku Spółdzielczego przynajmniej 50 złotych oszczędności. Jeżeli będzie zakwalifikowanych więcej kandydatów równorzędnych niż jest nagród odbywa się

drogą losowania. Dla szkół wyróżniających się w krzewieniu oszczędności ustanowione zostały odznaczenia w postaci dyplomów uznania. Dyplomy te otrzymują te szkoły, które w ubiegłym roku szkolnym, względnie w ostatnich trzech latach najdodatniej wyróżniły się w krzewieniu ciulactwa wśród swoich uczniów.

Specjalna komisja w roku 1929 odznaczyła dyplomami szkoły powszechne nr. 47 i 14 i Miejską Szkołę Handlową. Na temże posiedzeniu przyznano nagrody pieniężne za wytrwałe ciulactwo uczniom ciulaczom: Sławie Wasilewskiej (uczennicy szkoły powszechnej 47), Józefowi Korolowi (uczniowie Miejskiego Seminarjum Nauczycielskiego Męskiego) i Bronisławowi Jakubowiczowi (uczniowie szkoły powszechnej nr. 14). Więcej kandydatów, posiadających warunki wymagane regulaminem, nie było. Na rok szkolny 1929-30 ustalono

17 nagród pieniężnych, które przyznane zostaną ciulaczom jeszcze w b. miesiącu. Jak wynika z tych cyfrów danych idea krzewienia oszczędności wśród młodzieży przyjęła się z całym powodzeniem.

Czy zwiedziłeś wystawę w Zgierzu?

Naprawdę warta obejrzenia.

Pierwsza wystawa prób i wzorów w Zgierzu cieszy się coraz większą frekwencją.

Na wystawie tej oprócz eksponatów wytworzonych na miejscach znajdują się i eksponaty innych miast jak: dział rowerowy wytwórni państwowej, radia Phillipsa, wyroby zakopiańskie itp. Społeczeństwo zgierskie interesuje się przedewszystkiem wytworami wykonanymi we własnym mieście i dlatego z podziwem ogląda dorobek Zgierza w odnowionej Polsce. Obok ładnej wystawy kwiatów Angielska znajdują się piękne wyroby Eingera, fabryka mebli artystycznych B-ci Radke, wyroby kotlarskie i wodociągowe L. Sowińskiego, blacharskie Wieczorka, szewskie Graczyka, na poje bezalkoholowe pierwszej elektrycznej fabryki wód gazowych itp. Nie brak również i prac młodzieży ziemiełniczej, szkół, dokształcania, powszechnych, seminarjum i gimnazjum a nawet znajdują się na stoisku prace Związku Pracy Obywatelskiej Kołbet i ładnymi kolekcjami jedwabnictwa.

Czas na wystawie urozmaicać koncerty radia Phillipsa i ładnie urządzone cukiernia Zeidla. Dobrze przedstawiony jest dział przyrody Wruka i Spółdzielni Spo-

żywość „Zgoda” wytworzony z piekarni mechanicznej urządzonej według najnowszych zdobyczy technicznych. Spółdzielnia ta posiada trzy piekarnie mechaniczne, gdzie oprócz pieczywa żytniego i pszennego znajduje się i dział cukierniczy. Wystawa ta pozostanie na długo w pamięci zwiedzających.

KOMUNIKAT

Wystawa drobin, gołębi, królów, psów i zwierząt FUTERKOWYCH w TORUNIU.

Pomorska Izba Rolnicza — wzorem lat ubiegłych — przystępuje do zorganizowania V Pomorskiej Wystawy drobin, gołębi, królików, psów i zwierząt futerkowych oraz eksponatów związanych z przemysłem i handlem z tej dziedziny, mającej się odbyć w Toruniu w czasie od 8 do 12 listopada.

Hodowcy jak i Hodowców drobin z wszystkich dzielnic Polski prosimy o łaskawe przygotowanie materiałów i o liczne obecnianie wspomnianej Wystawy, która powinna być nie tylko popisem i źródłem zbytu okazów nadesłanych, lecz także — w porównaniu do lat ub. — świadectwem naszych wysiłków i dorobku w tej gałęzi oraz zorganizowaniem się do jakości posiadanych materiałów w kraju przez poszczególnych hodowców, czego nam brak i jak te braki usunąć najkorzystniej dla naszej hodowli.

Z Wystawą będzie połączona i sprzedaż drobin, gdyż chcemy

normalnego płatnego urlopu nie dyskwalifikuje go, gdyż może on postać się o urlop w tym czasie, by móc brać udział w igrzyskach.

Wszystko dla oświaty w wojsku.

„Tydzień” Polskiego Białego Krzyża w Łodzi.

Od 4 do 11 października 1930 r. trwać będzie w Łodzi propagandowy „Tydzień” Polskiego Białego Krzyża. „Tydzień” ten w roku bieżącym nakreślone ma szczególnie szerokie ramy i stanie się niewątpliwie potężnym czynnikiem propagandy interesów instytucji o tak wzniosłych i pożytecznych celach, jak Polski Biały Krzyż.

Widomym przejawem tej troski społeczeństwa o żołnierza jest prowadzona we wszystkich garnizonach w Polsce intensywna działalność Polskiego Białego Krzyża. Założony przez Helenę Paderewską w Ameryce przy ochotniczych oddziałach polskich, Polski Biały Krzyż rozpiętością, swą działalnością ogarnął teren całego kraju i wszystkie ówczesne fronty wojenne. W roku 1920 widzieliśmy PPK przy boku walczącej

armii, jak nieustraszenie rozwija swą akcję, zakładając na froncie setki kantyn żołnierskich, dostarczając walczącym pożywienie, ciepłą odzież i bieliznę, będąc jednocześnie ogniskiem całej pracy kulturalnej w wojsku.

Podobnie jak w całej Polsce Polski Biały Krzyż w Łodzi prowadzi niezwykle wytyczoną działalność. Prowadzi liczne świetlice, biblioteki, kantyny, a znane są już zapewne czytelnikom z licznych opisów, prowadzone przez siły fachowe kursy dla alfabetów i kursy dokształcające.

Niewątpliwie też „Tydzień” Propagandy Polskiego Białego Krzyża w Łodzi zjednoczy tak życzliwie usposobione dla armii społeczeństwo łódzkie pod hasłami: Wszystko dla oświaty w wojsku. J. W.ński.

Wykłady religijne w Łodzi.

Dzięki usilnym staraniom Towarzystwa Kultury Katolickiej udało się pozyskać dla Łodzi tak znanego w świecie katolickim uczonego prelegenta, jakim jest ks. Jan Urban T. J., Redaktor „Przeglądu Powszechnego” z Krakowa.

Ks. Urban wygłosi dla inteligencji w sali Domu Ludowego — przy ulicy Przejazd nr. 34 — w dniu 30 września, 1 i 2 października o godz. 20 trzy wykłady religijne na następujące tematy: 1) Religia w życiu jednostki, 2) Religia a rodzina, i 3) Religia a życie polityczne.

Najważniejsze problemy, nurtujące obecnie w społeczeństwie zostaną oświetlone katolickim punktem widzenia. Prelegent wykaże, że w tych aktualnych zagadnieniach religia ma swój głos, że pominięcie go doprowadzi do manowce nasze życie społeczne, a uwzględnienie religijnych drogowskazów chroni je skutecznie od wstrząsów i anomalii. W Pol-

sce w dobie obecnej zjawiały się usiłowania usunięcia wpływu religijnego na życie społeczne, przez to ujemne rezultaty już przejawiają się w różnych dziedzinach życia zbiorowego. Obojętnymi wobec tych ujemnych zjawisk pozostać nie możemy, bo one dotykają naszych najżywniejszych interesów tak doczesnych jak i wiecznych. Zławsza inteligencja katolicka musi sobie dokładnie zdać sprawę z istniejącego stanu rzeczy, by mogła skutecznie, stawiać tamę zalewowi laicyzmu.

To też przedewszystkiem naszą sferę inteligentną zapraszamy na wykłady religijne Ks. Urbana. Jesteśmy przekonani, że dadzą one jej możność rzeczowego pogłębienia uświadomienia katolickiego w tak ważnej materii.

Bilety wejściowe są już do nabycia w Księgarni „Przyszłość” ul. Piotrkowska 263.

Sekretariat Akcji Katolickiej Diecezji Łódzkiej.

Rybaczy w przededniu sułtych zarobków. Olbrzymie ilości śledzi na wybrzeżu polskim.

Z Gdyni donoszą: Po zmianie wiatrów na zachodzie zjawiały się nad wybrze-

żem Bałtyku olbrzymie masy śledzi. Posuwają się one w stronę wybrzeża polskiego.

Radio-kącik

PROGRAM STACJI WARSZAWSKIEJ I ROZGŁOSIŃ ŁÓDZKIEJ.

Poniedziałek.
11.58 — 12.05 Sygnał czasu
12.05 — 13.15 Muzyka gramofon.
13.15 — 13.20 Program dzienny i repert. teatrów i kin
13.50 Odczyt: „Co zwiedzać w wojew. kieleckim”, wygl. inż. M. Walentowski
16.15 Muzyka gramofonowa
17.10 Przegląd komunikatów
17.35 „O nacie” — inż. J. Frydrychowicz
18.00 Muzyka lekka

19.00 — 19.20 Rozmaitości
19.20 Pogawędki techniczne
19.35 Płyty gramofon.
19.45 — 20.00 Kom. Izby Przem. Handl. program na dzień następny, komunikaty
20.00 — 20.15 Pras. dziennik radiowy
20.15 — 22.00 Koncert muzyki lekkiej.
22.00 Feljeton: „Kontrast pozorny” wygl. mjr. A. Borkiewicz
22.15 — 24.00 Komunikaty i muzyka taneczna.

KATOWICE.

403.7 m.

Poniedziałek.
11.58 — 12.05 Sygnał czasu
12.05 — 13.00 Koncert gramof.
13.00 — 13.10 Kom. meteorol.
15.50 — 16.15 Odczyt
16.15 — 16.35 Komunikaty
16.35 — 17.35 Koncert gramof.
17.35 — 18.00 Wl. Włosik: „O grodnik śląski”.
18.00 — 19.00 Koncert popularny
19.00 Codz. odcinek powieściowy
19.15 — 19.30 Rozmaitości
19.30 20.00 Dr. K. Załuski: „Co się będzie działo na Śląskim to rze żywiarskim”
20.00 Kom. Strażnica Śl.
20.00 — 20.15 Intermezzo muz.
20.15 22.15 Muzyka lekka i feljeton
22.15 23.00 Kom. meteor.
Progr. na dzień nast. oraz na program

23.00 — 24.00 Muzyka taneczna
KOENIGSWUSTERHAUSEN
1634.9 m.

Poniedziałek.
14.30 — 15.00 Program dla dzieci
15.00 — 15.30 Program dla młodzieży
16.30 — 17.30 Koncert
18.00 — 18.25 Radca min. Joachim: „Dziesięciolecie radiost. w Nauen”
18.30 — 18.55 Radca min. Joachim: „Trzydziecie sądów pracy”
19.00 — 19.25 Angielski dla początkujących.
Następnie „Dziesięć tańca” i lekki koncert

Wardęszkiewicz cieszy się zaufaniem Lwowa. Czarni i Pogoń za nim przepadają

Sędziowie łódzcy w piłce nożnej okazują się są gorąco popieranymi przez kluby ligowe.

Sympatja i zaufanie jakimi są obdarzani zmuszają nas do napisania tych kilku słów o naszych arbitrach. Bo czyż nie należy się cieszyć, że na łodziach ligowych nie piszą zarzadz, nie odzierają ich ze czci, nie głoszą przeciwko nim, lecz odwrotnie na każdym kroku podkreślają ich uczciwość.

fachowość. Zasluga to niewątpliwie prezesa OKS łódzkiego p. Hankego, który jako prezes, dla sędziów i ich wychowanie sportowo-społeczne. Sędzia w którym

wzbudza się wstręt do przykrych czynów, kombinowania wyników itd. jak również baczny się, aby byli w formie, zapewniającej gotowość sędziowania w każdej chwili wreszcie daje gwarancje rzetelnego i bezomyłkowego prowadzenia meczu. I dlatego cieszy nas niepomniemie fakt zwrócenia się dwóch lwowskich klubów Czarnych i Pogoni do P. K. S. z prośbą o wyznaczenie na zawody ligowe tych klubów sędziego łódzkiego p. Kazimierza Wardęszkiewicza. Prowadzący derby „Jatiorów” może tylko sędzia cieszący się w Lwowie autorytetem.

—:0:—

Zawody międzymiastowe Śląsk — Łódź. Nasza reprezentacja.

W przyszłą niedzielę 4 października w Katowicach odbędą się zawody bokserskie Śląsk — Łódź.

ŁOZB ustalił następujący skład reprezentacyjny drużyny Łodzi.
Waga musza: Pawlak (IKP)
Waga muszka: Mikuta (KE).
Waga kogucia: Cyran (Zj) zastępca Cegielski (Widz. Man.)
Waga piórkowa: Lipiec (Geyer) zastępca Kijewski (Zjedn.)
Waga lekka: Klimczak (Sokół) zastępca Garnczarek (IKP).
Waga półśrednia: Seweryniak

(Sokół) zastępca Kuropatwa (K. Ender).
Waga średnia: Trzonek (Sokół) zastępca Majer J. (Geyer).
Waga półciężka: Stahl (IKP) zastępca Roslan (Zjedn.)
Waga ciężka: Konarzewski (I. K. P.) zastępca — Stibbe (Unioni).

Równocześnie dowiadujemy się, że dnia 30 bm. w lokalu Włodzkiej Manufaktury odbędzie się walne zebranie ŁOZB. Początek o godz. 20-ej.

Przywiązanie do barw będzie nagradzane. Coroczne dekorowanie piłkarzy.

Od roku jubileuszowego powstania (1930) PZPN wydawał corocznie odznaki dla szczególnie zasłużonych graczy i działaczy na niwie piłkarskiej oraz dyplomy dla swych członków bezpośrednich i pośrednich.

Noś graczy mogących otrzymać odznakę

nie jest ograniczona. Noś działaczy natomiast jest częściowo ograniczona przepisami regulaminu, który również reguluje maksymalną granicę ilości dyplomów.

Odznaki będą trójakiego rodzaju: A) srebrna dla wybitnych lub wyjątkowo zasłużonych graczy; B) brązowa okrągła dla graczy wyróżniających się przywiązaniem do barw klubowych lub wytrwałością; C) brązowa owalna dla działaczy na niwie piłkarskiej wyróżniających się wytrwałością i rezultatami pracy.

Obydwie odznaki okrągłe posiadają po trzy klasy dla poszczególnych kategorii graczy. Odznaka owalna tylko I klasy.

—:0:—

100 cm. w ciągu 32 sekund. Trydny rekord automobilisty.

Jeden z Automobilklubów francuskich zorganizował próby najwolniejszej jazdy samochodem, w czasie której Ulrich rozwinął przeciętną szybkość 63 mtr. i 96 cm. na godzinę.

Trasa wynosiła 670 metrów. Zwycięzca przebył ten dystans w czasie 1 godz. 50 min. 23 sek.

co odpowiada przeciętnej 10 cm. na sekundę. W pewnym momencie automobilista jednak potrafił tak obniżyć szybkość, że przebył 100 cm. w ciągu 32 sekund.

Rekord ten będzie może trudniejszy do pobicia, niż rekord szybkości Segreavea!

Demon ruchu. Bezpieczny autodom w Monza.

Niema chyba sportu niebezpieczniejszego nad automobilizm. Przy szalonych szybkościach jedź niepewny ruch powoduje niechybną śmierć. Jedna sekunda przedstawia przeciętnie 50 — 60 metrów przy szybkości 200 — 300 km. na godzinę.

Zdawałoby się więc, że takie granice niebezpieczeństwa nie są granicą, że na szalonych szybkościach zabronić opatrzeniowych harów i szalonych potworów, dostarczyć widzący emocji niebezpiecznie zdrowych. A jednak wysiłki samochodowe są potrzebne. Bo dzięki nim, dzięki realizacji — postępuje narodziła się technika i ulepsza się warunki normalnej lokomocji.

A wszędzie i we wszystkich — każdy krok naprzód musi okupić ofiara. Chodzi o to, by zredukować do minimum ryzyko. Oczywiście — w pierwszym rzędzie chodzi tu o publiczność. Autodom w Monza kwestię rozwiązuje. Wzdłuż toru biegnie wysoki mur, za nim jest głęboki i szeroki rów, dalej jeszcze parkan. Nieduży manewr kierowcy na nim jednym więc może się zemścić; bo z jakąby szaleńczą szybkością nie pedziła maszyna — nie zdoła jednak przeostać się przez te przeszkody, by się ścierać wśród niewinnych gapiów. Lecz w głębokim rowie Monzy znalazło swój koniec już wielu śmiszków, skuszonych przez demona ruchu.

Rezygnacja mistrza.

Bieg dwóch minionych sław

Odbił się niedawno w Toronie Przedwojenny mistrz długich dystansów, Alfred Shrubbs. Jego rekordy zdolał dopiero w ostatnim czasie pobić Nuri potka się w biegu na 1 milę anielską ze sławnym Indianem Tom Longboatem, zwycięzcą biegu maratońskiego na olimpiadzie w Londynie w 1900 r. Zwyzywał bez trudu Shrubbs, pozwalając swojemu przeciwnikowi 15 m. za sobą.

Gaby, do niedawna jeszcze nętny konkurent Lorda Burghleya i 5-ciokrotny mistrz Anglii w polkach, ma obecnie 35 lat, wobec czego zamierza się definitywnie wycofać z czynno-

go udziału w sporcie. Podkreślić należy, że biegł on jeszcze w 33-cim roku życia 110 m. z plotkami w świetnym czasie 14.9.

—:0:—

Kto może startować na igrzyskach w Los Angeles?

Sporna od szeregu lat kwestia zawodowstwa w sporcie i sprawa udziału poszczególnych zawodników w igrzyskach olimpijskich, została przed kilku dniami zdecydowana oficjalnym komunikatem Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego. Komunikat ten mówi, że za-

amatora nie może być uważany ten zawodnik, który pobiera podczas swego pobytu na igrzyskach zwrot utraczonego zarobku oraz ten, który kiedykolwiek w jakimkolwiek ze sportów uznany był za zawodowca. Wszakże kwestia utrzymania przez danego zawodnika

Jakieś fatum zawisło nad światem filmowym.

Hollywood w podwójnej żałobie.

W kilka tygodni po zgonie Lon Chaneya, nieubłagana śmierć wyrwała znowu z szeregu wiernych poddanych Dziesiątej Muzy jednego z najwybitniejszych aktorów filmowych, Milona Sillsa.

Wieża żałobna wstrząsnęła głęboko kołami filmowemu i szeroka publiczność.

Cała kolonia filmowa w Hollywood była formalnie zaskoczona wiadomością o śmierci Milona Sillsa gdyż ostatnie biuletyny o zdrowiu artysty były raczej pocieszające.

W rzędzie najslawniejszych artystów filmowych postawiła Milona Sillsa wspaniała kreacja w „Demonic Morze”.

Urodzony w roku 1882 w Chicago, Milton Sills ukończył w roku 1903 tamtejszy uniwersytet z dyplomem docenta filozofii, poczem w ciągu 5 lat był asystentem prof. Deweya na katedrze filozofii nowoczesnej.

W roku 1909 słynny aktor Donald Robertson, odkrywając u młodego Sillsa wspaniałą dykcję i wielkie zdolności dramatyczne, skłonił go do porzucenia kariery naukowej i przejścia na scenę.

Robertson nie mylił się, albowiem w 2 lata później Sills jest już ulubieńcem publiczności nowojorskiej, grywając w ciągu następnych 8 lat główne role w teatrach Broadway'u.

W r. 1915 Milton Sills debiutuje na ekranie w filmie „The Pit” (reżyser Maurice Tourneur). Debiut był tak udany, że artysta postanowił nie wracać na scenę i poświęcić się oddział wyłącznie

kariery filmowej.

Wkrótce widzimy go w Kalifornii, gdzie wykonał główną rolę w filmie „The Monor System” (wytwórnia Fox) pod kierunkiem Raula Walsh'a, ucznia Griffitha i późniejszego realizatora filmów z Douglasem Fairbanksem.

Od roku 1918 wystąpił Sills w długim szeregu filmów, z których cytujemy jedynie najważniejsze: „Człowiek, który milczał”, „Oczy — jej przekleństwem” z Betty Compson, „Wywoływać” z Diablinette” z Viloą Daną, „Pod biczem despoty” z Głorją Swanson, „The Claw”, „Burning Sands” z Wandą Hawley, „Ludzie ze stali”, „Madonna of the street” z Allą Nazimową, „Szakale Nowego Jorku” z Anną Q. Nilsson, „Wilki z kopalni złota”, „Lulu Cendrillon” z Lois Wilson, „Wyspa zatopionych okrętów”, „As a man desires” z Viloą Daną etc., etc.

W gronie gwiazd filmowych, rozkochanych w wytworności, komforcie, przepychu — Milton Sills wyróżniał się niezwykłą

skromnością i prostotą swego trybu życia.

Umarł mając lat zaledwie 48.

Wraz z nim zeszedł do grobu jeden z największych wirtuozów „niemej sztuki”.

MISS „OSZCZĘDNOŚĆ”.

Nowa królowa w Ameryce.

Walka o miłe chwile w życiu.

Żądza sensacji w Południowej Ameryce stworzyła fakt niezwykły. Wśród rozlicznych konkursów na różnorodne „królowe” ogłoszono także konkurs na miss „Oszczędność”, a nagrodę uzyskała młoda panna, która potrafiła uwydatnić swoją piękność w sukni własnej roboty z taniego materiału.

Wygląda to na powrót do dawnych ideałów i czasów, gdy kobiety domu wykonywały stroje swoje i bielące. Fanatycy oszczędności utrzymują, że jest to możliwe i w dobie dzisiejszej, gdyż każda kobieta, nawet pracującą zawodowo, w godzinach wieczornych powinna znaleźć dość czasu, by większość swej garderoby wykonać własnymi rękoma.

Wyglądając podobne zdanie, ludzie nie zdają sobie sprawy, że istotne wykonanie tej teorii w praktyce pozbawiałyby kobiety pracujące rozrywek i przyjemności życiowych. Zaoszczędziłyby tym sposobem pieniądze, nie mając sposobności wydania ich,

„a brak wszelkich rozrywek w życiu młodego dziewczęcia szczególnie jest równoznaczny z zaturbowaniem życia. Podkreślić należy, że większość pracujących zawodowo kobiet obraca czas wolny na naprawę swej garderoby i ze względów oszczędnościowych pozbawia się nawet świeżego powietrza i wypoczynku po pracy.

Mówi się w dzisiejszych czasach bardzo wiele o rozrzuconości kobiet, o zbytku w ubraniu, ze szczególnym naciskiem na tak rozpowszechnione „jedwabne” pończochy, gdyż innych już niema. Nikt jednak nie wchodzi w szczegóły życia podobnie elegancko ubranej kobiety. Przeważnie stosuje rodzaj swego ubrania do ogólnego poziomu po to jedynie, żeby nie zwracać odrębnością swoją niczyjej uwagi. Jest rzeczą pewną, że nieraz „stroj” się bez upodobania do stroju, zanadto zmęczona i wyczerpana pracą, by móc umysł swój zwracać na drobne błędy, a także nie ulega najmniejszej wątpliwości, że nad każdym nowym uzupełnieniem swej garderoby, zastanawia się bardzo długo, zanim zdecyduje się wydać ciężko zapracowany grosz.

Głębsza i bardzo poważna przyczyna tej oszczędności tkwi w obawie przed „czarną” godziną, możliwością utraty pracy lub nie dostatecznego zabezpieczenia starości, o której myśli większość kobiet. Nie każda kobieta bowiem decyduje się w dzisiejszych czasach na wyjście zamąż, na ryzykowanie przyszłości u boku niedostatecznie zarabiającego męża.

Jest rzeczą niemal złądzoną znaleźć oszczędność dzisiejszej zawodowo pracującej kobiecie. Jest to nadmiar przezorności, której i tak ma pod dostatkiem. Konkurs na miss „Oszczędność” jest może na miejscu w Ameryce, gdzie większość kobiet prowadzi zbytkowny tryb życia. W Europie jednak inne panują warunki, tutaj po wojnie do pracy zmuszone zostały kobiety ze wszystkich sfer i niemal każda nauczyła się kraciowej oszczędności. Jako wzór dla kobiet należałoby — może — ogłosić inny konkurs, o bierając

miss „Radość życia”, i nie należałoby jej szukać pomiędzy najpiękniejszymi przedstawicielkami zarobkujących kobiet.

Byłoby naprawdę sprawą na czasie wskazać przeciętnej pracownice jakieś sposoby dające

umilić życie przy skromnych środkach, bez nadmiernych wydatków. Chodzi

o to, by znaleźć istotnie odpowiednią rozrywkę w granicach skromnej możliwości.

Corocznie zjeżdża do Genewy na zebrania Ligi Narodów przedstawiciel Indji dumny maharadża i ośniewa oficjalne przywilegia

przepychem stroju i bogactwem swych kosztownych kamieni. W roku 1925 zjechał na posiedzenie Ligi maharadża z Patiali, przywożąc z sobą w

walizkach kosztowności za 50 mil. franków szwajcarskich. Wiadomą jest rzeczą, że na obrady, zjawiają się między innymi i karykaturzyści. Między innymi znalazł się także młody szwajcarski rysownik o prostej naturze chłopięcia pastucha ale niezwykle utalentowany. Narysował on maharadżę w sposób oryginalny, bo jako złotego ciela na wysokim piedestale, którego otaczają przedstawiciele wszystkich państw

w odpowiednich ukłonach. Pod karykaturą widniał podpis: „Wasze mowy są srebrem, ale moje milczenie złotem”.

Maharadża był zachwycony i prawdziwie rozbawiony obrazkiem, ale jego angielscy tłumacze byli nim mniej oczarowani. Przeraziła ich myśl, że obraz, na którym wysłannik Anglii znajduje się między adoratorami złotego ciela, dotrą do Indji i podkopie tam autorytet dla Brytanji. Maharadża obiecał artystce

6000 franków,

co stanowi majątek dla młodego dziecka i zamówił większą ilość kopii. Angliści poruszyli niebo i ziemię, aby przeszkodzić rozpowszechnianiu obrazka, i o ile mogli we wyznaczyć go zupełnie z powłóczki. Po długich targach nastąpiło porozumienie. Młody artysta otrzymał pieniądze, maharadża oryginał, a dalszych odbitek zaniechano. Od tego czasu nie widziano więcej owego karykaturzysty na zebraniu Ligi Narodów.

Co nas po pracy rozweseli?

Wieczorne rozrywki Łodzi.

Teatr Miejski: — po pol.: Krakowianka i Górę, wiecz. Spór o sierżanta Gryszę.

Teatr Kameralny: — po pol.: Ezyzyczna kuzynka, wiecz. Tempo pod nad sto.

Teatr Popularny: — po pol.: Eros Psyche, wiecz. Piomenna noc Antonia.

Teatr Popularny (w sali Geyera): — w pol.: Zaklęty król, wiecz. po pol.: I wiecz. Niewinne skazy.

Filarmonja: — w pol.: Shylok; po pol.: Golem; wiecz. Kidusz-Haszem.

Helenów: — Koncert popularny orkiestry symfonicznej.

Apollo: — Kurjer carski.

„Bajka” z Franciszkańskiej na Kopernika.

Cyrk (ul. Piotrkowska 180): — Wielki program atrakcji cyrkowych.

Casino: — Podcięte skrzydła.

Chochlik: — Odwrotna strona medalu.

Corso: — I Tajemnica chińskiej dzielnicy, II Tajemnica puszczy.

Capitol: — Matłżeństwo na złość.

Czarne Oko: — Wstydź się, Eleonora!

Czary: — Ostatni atak.

Ludowy: — Spowiedź uczciwej kobiety.

Grand-Kina: — Lokomotywa 2379.

Luna: — „Halka”.

Oświatowy: — Z dnia na dzień — dla dorosł. Córka Wodza — dla młodzieży.

Mimoza: — Moralność Pań Dulske!

Odeon: — Krzyk zaświatów.

Palace: — Ci, którzy się sprzedają.

Przedwiośnie: — Białe piekło.

Raj: — I Ponad śnieg, II Niebezpieczny szlak.

Resursa: — Gdy kobieta się zapomni.

Splendid: — Walc miłości.

Stożce: — Zahla — córka szefa.

Wodewil: — Krzyk zaświatów.

Zachęta: — Mocny człowiek.

—:—

WINSZUJEMY.

Jutro: Michałowi.

Wschód słońca 5.31.

Zachód — 5.22.

Długość dnia 11.51.

Ubyło dnia 4.41.

Tydzień 39.

Dr. med.

Edward REICHER

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych.

Leczenie dietetycz. Elektroterapia

ul. Południowa Nr. 28.

tel. 201-93.

od 8-11 rano i od 6-9 wiecz

w niedziele od 9-1 p.p.

Dla niezamożnych ceny leczenia.

Na wsi...

Nie chodź Kasienko na grzyby,
Gładkie, bo gładkie twoje lica,
Jak diabeł dusze, tak kusza
samego jasnie dziedzica.

Do jego czulych uścisków,
nie bądź Kasienko zbyt skora,
niech się ożeni wprzód z tobą,
a nie to łora, że dworali! Rom.

Tańczący niewolnik.

Niespodziewany uśmiech szczęścia.

W najwytworniejszym barze w Cannes znaną postacią był młody, przystojny tancerz zawodowy, Francois Lebrun. Każdej nocy zjawiał się w eleganckim fraku i rozchwytywany przez damy piękne i brzydkie, otyłe i szczupłe tańczył tańczył niestrudzenie do białego świtu, nie okazując na twarzy zmęczenia — ze zdawkowym, konwencjonalnym uśmiechem na ustach.

Tańczył, bo musiał... Wybór tancerki nie zależał zupełnie od jego woli. Wszak za to mu płacono...

Obecnie jednak w losie tańczącego niewolnika nastąpiła zupełna zmiana.

Oto pewnego dnia otrzymał wiadomość, że pewien krewny, który przed wielu laty wyemigrował do Ameryki, zmarł, zapisawszy mu milion dolarów.

Można sobie wyobrazić, co się działo w duszy tancerza, gdy się dowiedział o tym niespodzianym uśmiechu losu.

Dziennikarzowi, który go odwiedził, oświadczył:

— Nareszcie wychodzę z niewoli!... Przedewszystkiem na dłuższy czas

wyrzekam się tańca!...

Jakie piekło upokorzenia musiało przynieść! To było doprawdy ponad moje siły! Ale co mogłem zrobić! Nie byłem zdolny wskutek fatalnego wychowa-

nia do żadnej innej pracy... Róźnie moi pieściłi mnie i nie od mawiali niczego, a następnie wskutek złej konjunktury straciłi majątek... Umarli ze zmartwienia... Znalazłem się na bruku... Umiałem tylko wytwornie się ubierać i dobrze tańczyć... A teraz znowu jestem swobodny i należę do siebie!

—:—

Szewe w żółtej chmurze.

Zapałony hodowca kanarków.

Pewien szewc, mieszkający w Pradze czeskiej, nazwiskiem Mourek, ma w swym skromnym, dwupokojowym mieszkanku aż

40 kanarków.

Dziwny wygląd ma to mieszkanko. Kanarki latają zupełnie swobodnie po pokojach tylko na noc wracają do swych klatek, przyczem żaden z ptaków nie pomyli się nigdy co do miejsca swego noclegu.

Koszt utrzymania kanarków jest znaczny, jednakże liczne potomstwo ptasie, które Mourek sprzedaje, wystarcza zupełnie

na kupno pożywienia.

Ciekawy widok przedstawia Mourek podczas pracy, otoczony żółtą chmurą ptaków. Starsze siadają zazwyczaj dookoła stołu i śpiewem umilają szewcowi pracę.

—:—

Podśluchane.

SWOBODA.

— Ja jestem nowoczesna żona. Nie troszczę się o to, gdzie mój mąż spędza swe wieczory, byleby tylko powiedział dokąd idzie i o 9 był w domu.

WSPÓLNOTA.

Pani domu: — Wio Maryśka, cośmy zapomnieli kupić: cukier.
Służąca: — A to z nas para idźtów!

W KNAJPIE.

— Idziesz do domu?
— Nie.
— Dlaczego?
— Bo moja żona jest wciąż kle zła na mnie.
— Dlaczego?
— Bo nie przychodzę do domu.

PROFESOR.

Żona profesora (do męża wychodzącego z domu z trzema panami):
— Mój drogi, po co zabierasz aż trzy parasole?

Profesor: — Jeden zapomnie napewno w pociągu, drugi zostawię w restauracji, a trzeci będzie mi potrzebny, gdyby zaczął padać deszcz.

—:—

Redaktor naczelny: Franciszek Probst

Odbito na własnej maszynie rotacyjnej przy ulicy Zawadzkiej nr. 2.

Za wydawnictwo odpowiada: Władysław Stypułkowski.

Za redakcję odpowiada: Roman Furzański.

Redakcja.
138-28. 1922.
Piotrków
Redaktor i
główny
godzin

Warunki
PRENUMERACJI
Przebiegiem
„Edycja”.
Odnoszenie
Prenumerat
Prenumerat
Artysty
honorarium
oc. Rekop.
odrzuca

Z III

Na ilustracji
wykonana w c

Dwa
Nad s

Toruń, 29

or.). — W

wiązek strz

antyniemiec

Sw. Katarzy

szeregi b

ich w liczb

Nabożeńst

at ks. bisku

ss. dr. Łego

nie wezwał

do kroczni

marszałka

dzisie byli

wid Neugeb

owizji gener

prof. dr. Su

twie odbył

trwała przes

de przyjął

bauer. Przek

latu niemiec

wzno

precz z lap

Otwarcie

W sali Śni

dicum” w Po

daj uroczyste

—:—

—:—

—:—

—:—

—:—

—:—

—:—

—:—

—:—

—:—